

STAVBA HRADU (D. M.)	7- 37	Malířská výzdoba schodiště Velké věže – cyklus ze života knížete Václava a kněžny Ludmily	111-117
Volba staveniště a využívání jeho předností při stavbě	7- 8	Čiářova skladba „Život sv. Václava“ a motivace obou schodištních cyklů	115-116
Poloha a popis jednotlivých částí hradu v době Karlovi.	8- 28	Význam říšských insignií v ideové koncepci Karlštejna.	119-120
Stavební změny, motivované zřízením kapitulního kostela, vysvěceného na jaře r. 1357.	28- 33	HRAD A JEHO TVŮRCI (V. D.)	123-187
Obydlí kanovníků, podhradí a kostel sv. Palmacia		Výtvarné kvality stavby a prostředky, jimiž jich bylo dosaženo (D. M.)	123-126
Hmotné vybavení hradu a hradní kapituly.	33- 36	Otázka autorství myšlenky a jejího výtvarného ztělesnění ve stavbě (D. M.)	126-128
Povinnosti rytířských manů, pečujících o ochranu hradu, povinnosti robotních manů a organizace hradní posádky	37	Vztah koncepcí Karlštejna ke Grand-Palais a Sainte Chapell: v Paříži (D. M.)	128-131
CHARAKTER A DĚJINY STAVBY (D. M.)	38- 64	Tzv. Lucemburský rodokmen (rodokmen císaře Karla) v císařském paláci – jeho výtvarný rozbor a slohové zařazení	131
Stavební typ Karlštejna, jeho zařazení, jeho zvláštnosti a jejich příčiny.	38- 44	Vztah Mistra Rodokmene k soudobé portrétní plastice a malbě západoevropské	132-133
Jméno hradu, jeho smysl a jeho obdoby v zahraničí, zvláště v západní a střední Evropě	44- 50	Charakter a složení dvorského ateliéru karlštejnsko-emauzského	134-135
Slavnostní založení hradu a jeho význam.	50- 54	Malířská výzdoba oratoria sv. Kateřiny (Votivní obraz Madony s císařskými donátory, apoštolové Petr a Pavel, Ukřižování, sv. Kateřina, Sedm zemských patronů)	136-137
Získání říšského korunovačního pokladu, historické zprávy o stavbě a důsledky, vyplývající z nich pro ideový obsah hradu.	54- 64	Kostel P. Marie – Triptych Ostatkových scén, jejich umělecký obsah a atribuce Mikuláši Wurmserovi ze Štrasburku	137-140
SMYSL A IDEOVÝ OBSAH HRADU (V. D.)	65-121	Oratorium sv. Kateřiny – Dvojportrét s ostatkovým křížem (Mikuláš Wurmser)	140-141
Tematika výzdoby císařského paláce – Rodokmen císaře Karla IV	65- 66	Předsínka do oratoria sv. Kateřiny – obraz Anděl, mávající kadidelnicí	141
Rozdělení a způsob charakteristiky jednotlivých postav genealogického cyklu	66- 69	Kostel P. Marie – Cyklus Apokalypsy sv. Jana a jeho umělecká koncepce	141-148
Aktuální politicko-historická motivace vzniku Rodokmene	70- 74	Způsob malfova vyjádření kosmicko-morálních protikladů v historickém dramatu Apokalypsy.	142-143
Myticko-astronomická koncepce Rodokmene a její literární prameny	74- 77	Malířské názorotní sféry transcendentální a světa skutečného v Apokalypse sv. Jana	144-148
Kolegiální kostel P. Marie a ikonografický rozbor jeho malířské výzdoby	77-102	Datování díla a přičtení Mikuláši Wurmserovi ze Štrasburku	146
Ostatkové scény a vysvětlení jejich politicko-symbolického významu	77- 84	Schodiště Velké věže – Cykly ze života knížete Václava a kněžny Ludmily	148-159
Votivní obraz Madony s děckem a císařskými donátory	84- 87	Principy kompoziční výstavby jednotlivých scén a jejich cyklické vazby	149-152
Pás se sedmi postavami zemských patronů.	87- 88	Typika a charakterizace postav – souvislost s malbami Rodokmene a emauzským cyklem	152-154
Ukřižování	89- 91	Výtvarná geneze schodištních cyklů	157-159
Dvojportrét císaře s císařovnou a ostatkovým křížem	91- 93	Kaple sv. Kříže – obraz Klanění čtyřiaadvaceti starců, jeho malířský výraz a technologie.	159-164
Kolegiální kostel P. Marie a ústřední téma jeho výzdoby – Cyklus Apokalypsy sv. Jana	93-102	Zařazení malby do díla Mistra Lucemburského Rodokmene	165-166
Jeho historicko-náboženská koncepce	94- 98	Obraz Apokalyptický bůh a malířské pojetí Mistra Theodorika	166-168
Princip morálního přehodnocení nábožensko-mytických představ v Apokalypse	98	Výjev Zvěstování P. Marie.	168-169
Mariánsko-christologický cyklus v kostele P. Marie	100	Pojetí prostoru a světla v Theodorikově obraze Klanění tří králů	172-173
Kaple sv. Kříže – symbolika její umělecké výpravy		Výjev jihuovýchodního výklenku.	173
Nástěnná malba Apokalyptického Boha, její kosmologicko-politický význam a vztah k ideji universální světové říše římské	103	Kaple sv. Kříže – evokace nebe, sestupujícího na zem a její ideové a výtvarné kořeny.	174-182
Obraz Klanění čtyřiaadvaceti starců	107	Pět zkušebních skic pod obraz Theodorikovými Cyklus deskových obrazů Theodorikových a jejich výtvarné pojetí.	182-184
Malby severovýchodního a jihovýchodního okenního výklenku (Zvěstování, Navštívení, Klanění tří králů, Kristus v Bethánii, Kristus v domě Šimonově, Vzkříšení Lazara a Setkání Krista s Marií Magdalénou)	109	Začlenění ideového programu Karlštejna do souboru monumentálních cyklů karlovských	187
Deskové obrazy Mistra Theodorika a jejich tematický rozvrh.	110		

HUSITSKÉ VÁLKY A POZDĚNĚ GOTICKÉ PŘESTAVBY HRADU (D. M.). 188–205

Rozšíření hradní kapituly za Václava IV. 188–189
Začátky husitských bouří a jejich důsledky pro hrad.
Odvezení říšských korunovačních klenotů a obležení
hradu v r. 1422 189–191
Postupně zcizování hradních pokladů. 192
Uložení českých korunovačních klenotů a korunovního
archivu na hradě a s tím související změna jeho ideové-
ho obsahu. 192–193
Stavební úpravy na hradě, odůvodněné vzrostlým
významem úřadu karlístejnského purkrabí v době
pohusitské. 193–195
Změna příjezdní cesty, přestavba a rozšíření hrad-
ního purkrabství, přestavba vstupních bran. 195–205

RENESANČNÍ OBNOVA HRADU (D. M.) 206–216

První úpravy z doby Jana Bořity z Martinic. 206–207
Velká přestavba, provedená za Jáchyma Novohrad-
ského z Kolovrat císařským stavitelem Oldřichem
Avostalem za finanční podpory sněmu. 207–210
Částečné zničení nástěnných maleb a jejich pře-
malba, způsobená rozšířením kapitulního kostela
P. Marie a úplné odstranění Lucemburského Rodo-
kmene při přestavbě císařského paláce. 210–216

ÚPADEK HRADU A PRVNÍ POKUSY O JEHO
OBNOVENÍ (D. M.) 217–228

Tzv. „relaci“ a její význam pro poznání rozsahu
tehdejších přemalob 217
Odvezení českých korunovačních klenotů z hradu
v r. 1619 a s tím související ideový a hmotný úpadek
hradu, jehož panství je dáno v užívání císařovním,
jakožto českým královským. 218–219
Hrad klesá na pouhé hospodářské centrum zastave-
ného panství, jehož dočasní držitelé udržují jen bu-
dovy, pro hospodářský provoz panství nezbytné. 219–220
Válečné škody a postupné chátrání hradních budov
Balbínův popis hradu 221–224
Částečné zlepšení situace v době tereziánské a první
opravy na hradě provedené 224–226
Probouzející se zájem o hrad v době osvícenské a
první pokusy o výklad jeho ideového obsahu (Fr.
Schlegel, Sulpice Boisseree a J. M. Schottky). 226–227
Z jejich nepřímého podnětu hrad zařazen mezi ve-
řejné budovy, udržované ze zemských prostředků na
základě instrukcí hraběte Chotka. 227–228

RESTAURACE HRADU (D. M.) 229–242

Zájem romantických vedutistů o hrad a první poku-
sy o literární zpracování jeho historie. 229–231

OPRAVA :

Poznámky 245
Bibliografie 257
Seznam vyobrazení 261
Resumé 267

Přehled vzniku a vývojových fází hnutí za ochranu
památek jako projevu národní minulosti v západní
Evropě, zejména v Německu a v Rakousko-Uhersku
od romantické gotiky až po purismus. 231–232
Zahájení restauračních prací na chrámě sv. Štěpána
ve Vidni 233
Přístěstí jubileum Karlístejna a tím probuzený široký
zájem o hrad jako o odkaz české národní minulosti
a o stavební památku. 233–234
Fr. Schmidt předkládá vídeňské centrální komisi pro
ochranu památek první program restauračních
prací. Zaměřením hradu, restaurační projekt Schmid-
tv a dlouholeté spory o úhradu stavebních nákladů
Zahájení restauračních prací v r. 1888 a postupná
realizace nového projektu na opravu hradu, prove-
deného v puristickém duchu arch. J. Mockerem.
Restaurování nástěnných maleb v kapli P. Marie 236–240
Mockerova smrt a nové vedení restaurační komise,
podněcené prvními protesty proti nešetřeným zá-
sahům 240–241
Dokončení restauračních prací v r. 1904 a jejich
relativní zhodnocení 241–242
Přehledná tabulka středověkých maleb karlístejn-
ských 243
Poznámky 249
Bibliografie 261
Seznam vyobrazení 265
Resumé 271

Na výtvarném vybavení knihy se podíleli:
Grafické sbírky Národní galerie: snímek č. 161.
Miroslav Hák: snímky č. 80, 84, 106, 109, 110, 111, 112, 127,
128, 131, 132, 133, 135, 157.
Jiří Hampl: snímky č. 24, 27, 33, 35, 40, 41, 42, 58, 68, 70, 71,
72, 73, 74, 75, 76, 77, 92, 115, 116, 130, 134, 136, 137, 141,
143 a 179.
M. a V. Chalupníckovi: snímky č. 8, 9 a 10.
Václav Mencl: snímky č. 31, 32, 36, 43, 89, 163, 164, 180,
181, 183, 203, 204, 208, 209, 211, 212, 213, 215 a 216
Raimund Ondráček: snímky č. 92, 93, 140, 142, 144 a 146.
Orbis: snímky č. 88, 147, 189, 190, 197, 199, 200, 201, 202,
205, 206 a 210
Alexander Paul: snímky č. 5, 18, 25, 28, 38, 58, 59, 81, 82, 83,
85, 89, 94, 99, 107, 113, 114, 117, 118, 119, 120, 121, 129,
149, 151, 175, 176, 178, 191, 192, 193, 194, 196, 198, 214.
Státní ústav památkové péče a ochrany přírody – oddělení
evidence a dokumentace: snímky č. 5, 18, 25, 28, 38, 58, 59,
81, 82, 83, 85, 89, 94, 99, 107, 113, 114, 117, 118, 119, 120,
121, 129, 149, 151, 174, 175, 178, 191, 192, 193, 194, 196,
198 a 214.

Autorem všech barevných snímků je Alexander Paul a všechny
kresby pocházejí od inž. Dobroslavly Menclové.